

Arrestnummer
C/420/2013
Repertoriumnummer
2013/1062
Datum van uitspraak
06 maart 2013
Rolnummer
Notitie nummer parket-generaal
2011/PGA/4208 2011/VJ11/1076

Urbanisatie

Hof van beroep Antwerpen

12e kamer
correctionele zaken

Arrest

Het **OPENBAAR MINISTERIE**

en

de **GEWESTELIJK STEDENBOUWKUNDIG**
INSPECTEUR
van

eiser tot herstel,

vertegenwoordigd door mr. loco-
mr. beiden advocaat bij de balie van

tegen

1.
geboren te op
verblijvende te

beklaagde,

2.
geboren te op
wonende te

beklaagde,

3.
geboren te op
wonende te

beklaagde

de beklaagden vertegenwoordigd door mr.
mr. beiden advocaat bij de
balie van

1. Ten laste gelegde feiten

De eerste, de tweede en de derde,

als dader of mededader overeenkomstig artikel 66 van het Strafwetboek,

A.

Te

op het goed gelegen gekadastreerd
groot 16 a 20 ca,

eigendom van en
een akte van aankoop verleden op 4 november 1993 door
notaris te

overgeschreven te Hypotheekkantoor,

in overtreding van art. 44-64 en 65 van de wet van 29 maart 1962, gewijzigd door de wet van 22 december 1970, en de artikelen 42 en 66 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996, thans strafbaar door de art. 146 en 147 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening, zonder voorafgaande uitdrukkelijke en schriftelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen

1. Tussen 1 januari 1996 en 30 juni 1996 verbouwingen te hebben uitgevoerd in strijd met de afgeleverde bouwvergunning, en de bestemming van de oorspronkelijke garages te hebben gewijzigd

2. Sedert het beëindigen van de onder tenlastelegging A 1 beschreven werken, minstens van 1 juli 1996 tot 30 april 2000 de toestand geschapen door deze werken in stand te hebben gehouden

B.

Te

op het goed gelegen gekadastreerd
groot 16 a 20 ca,

eigendom van en
krachtens een akte van aankoop verleden op 4 november 1993 door
notaris te

overgeschreven te Hypotheekkantoor

in overtreding van art. 99, 101, 146 en 147 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening, bepaalde handelingen, werken en wijzigingen te hebben uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden zonder voorafgaande uitdrukkelijke en schriftelijke

vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning.

van 1 mei 2000 tot 15 maart 2001 de toestand geschapen door de onder de tenlastelegging A 1 vermelde werken in stand te hebben gehouden.

vermeld in de rand van de overschrijving
kosten: 1.315 frank
de hypotheekbewaarder (get)
Ref. 3667

2. Bestreden beslissing

2.1.

Bij het vonnis, op tegenspraak gewezen, op 7 mei 2003 door de correctionele rechtbank van Leuven, kamer 19, werd onder meer beslist:

Gelet op de vordering van de gemachtigde ambtenaar d.d. 15 september 2000 overgenomen door het Openbaar Ministerie ter zitting van 16 april 2003 met inbegrip van de gevraagde dwangsom;

Veroordeelt beklaagde tot herstel van de plaats, in de oorspronkelijke toestand door afbraak van de daar wederrechtelijk opgerichte constructies, nl.

- a) het in overeenstemming brengen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 1 op het plan gevoegd bij het proces-verbaal, met de goedgekeurde plannen gevoegd bij de bouwvergunning afgeleverd door het College van Burgemeester en Schepenen op 26 mei 1993 en het eerbiedigen van de op de goedgekeurde plannen opgegeven bestemming, namelijk gesloten garage;
- b) het slopen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 2 op het plan dat bij het proces-verbaal is gevoegd, met inbegrip van eventuele funderingen en bevoeringen en het opruimen van alle sloopafval

- en dit binnen de twaalf maanden nadat dit vonnis kracht van gewijsde verkregen heeft;

Zegt voor recht dat beklaagde, bij niet uitvoering van de hiervoor bevolen herstelmaatregel binnen de gestelde termijn een dwangsom verbeurt van 247,89 euro per dag, mits betekening van dit vonnis overeenkomstig art 1385bis Ger. Wetboek, met dien verstande dat

voormelde termijn ook zonder betekening een aanvang neemt de dag nadat dit vonnis kracht van gewijsde verkrijgt;

Zegt voor recht dat bij gebreke van uitvoering van de hiervoor bevoelen herstelmaatregel de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen gemachtigd worden ambtshalve in de uitvoering ervan te voorzien, overeenkomstig art. 153 Decreet d.d. 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening, en de van de afbraak voortkomende materialen en voorwerpen verkopen, vervoeren, opslaan en/of vernietigen op een door hen gekozen plaats en beklagde ertoe gehouden zal zijn alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop van de materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de Beslagrechter;

Zegt voor recht dat melding van dit vonnis zal gemaakt worden in de rand van de overschrijving van de dagvaarding op het hypotheekkantoor van

Zegt voor recht dat dit vonnis dient overgeschreven overeenkomstig art. 160 en ingeschreven in het register van de vergunningen overeenkomstig art. 161 Decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening d.d. 18 mei 1999;

2.2.

Er werd tegen voormeld vonnis d.d. 7 mei 2003 hoger beroep ingesteld:

- op 21 mei 2003 door de drie beklagden en dit enkel wat betreft de bevoelen herstelmaatregel
- op 22 mei 2003 door het Openbaar Ministerie tegen de drie beklagden.

2.3.

Bij het arrest, op tegenspraak gewezen op 21 december 2010 door het hof van beroep van Brussel, kamer 15, werd onder meer beslist:

De herstellvordering is gegrond in zoverre geënt op het "oprichtingsmisdrijf" van het verbouwen zoals omschreven in de tenlastelegging A.1 en niet gegrond in zoverre op de feiten zoals omschreven in de tenlasteleggingen sub A.2 en B.

Wat de herstellvordering betreft

Verklaart deze enkel gegrond op het oprichtingsmisdrijf sub A.1.

Beveelt op vordering van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand binnen een termijn van EEN JAAR, niet zijnde een dwangsomtermijn in de zin van artikel 1385bis Ger.W., door:

1. wat het gebouw nr. 1 betreft: het in overeenstemming brengen van de achterbouw met de goedgekeurde plannen gevoegd bij de bouwvergunning afgeleverd door het College van Burgemeester en Schepenen op 26 mei 1993 en het eerbiedigen van de op de goedgekeurde plannen opgegeven bestemming, namelijk gesloten garage;
2. wat het gebouw nr. 2 betreft: het slopen van de achterbouw met inbegrip van eventuele funderingen en bevoeringen en het opruimen van alle sloopafval.

op het perceel gelegen aan de
gekend ten kadaster onder õnder
verbeurte van een dwangsom van € 250 euro per dag vertraging.

Zegt voor recht dat de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur en het College van Burgemeester en Schepenen, ingeval het arrest niet vrijwillig wordt uitgevoerd, zelf in de uitvoering ervan kunnen voorzien, kosten hiervan verhaalbaar op de beklaagden op vertoon van een kostenstaat begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter.

Verstaat dat deze eindbeslissing op de kant van de overgeschreven dagvaarding ingeschreven wordt op de wijze bepaald in artikel 84 van de hypotheekwet.

2.4.

Er werd tegen voormeld arrest d.d. 21 oktober 2010 beroep in cassatie ingesteld:

- op 3 januari 2011 door de drie beklaagden beperkt tot de beschikkingen op herstelgebied.

2.5.

Bij het arrest op 6 september 2011 gewezen door het Hof van Cassatie werd onder meer beslist:

• Vernietigt het bestreden arrest in zoverre het beslist over de herstellvordering.

Verwerpt de cassatieberoepen voor het overige.

Beyeeft dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het hof van beroep te Antwerpen.

3. Rechtspleging voor het hof

3.1.

Bij het arrest, op tegenspraak gewezen door het hof van beroep van Antwerpen, kamer 12, op 18 april 2012 werd als volgt beslist:

Alvorens verder recht te doen;

Legt de herstellvordering voor advies voor aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid;

Beveelt de heropening der debatten op de terechtzitting van woensdag 24 oktober 2012 om 9 uur;

Houdt de beslissing over de kosten aan.

3.2.

Het advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid werd neergelegd op de griffie van het hof van beroep van Antwerpen op 21 juni 2012.

3.3.

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 9 januari 2013.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- de heer voorzitter in zijn verslag
- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering.

- de eiser tot herstel in zijn middelen, ontwikkeld door zijn raadsman, voornoemd.
- de beklaagden in hun middelen van verdediging, ontwikkeld door hun raadsman, voornoemd.

De neergelegde conclusies en stukken werden in het beraad betrokken.

4. Beoordeling

4.1. Motivering ten gronde met betrekking tot de herstellvordering

4.1.1. Voorafgaandelijk

De constructies zijn gelegen in woongebied, een niet kwetsbaar gebied conform het gewestplan goedgekeurd bij KB van 7/04/1977.

Het arrest van het hof van beroep te Brussel van 21/12/2010 is definitief op strafgebied en bepaalt dat de herstellvordering tijdig werd ingesteld en geënt is op de feiten voorzien op het oprichtingsmisdrijf sub A.1.:

"A.1. Tussen 1 januari 1996 en 30 juni 1996 verbouwingswerken te hebben uitgevoerd in strijd met de afgeleverde bouwvergunning, en de bestemming van de oorspronkelijke garages te hebben gewijzigd".

Deze handelingen, met name het verbouwen niet conform de afgeleverde vergunning d.d. 26 mei 1993, is nog steeds een inbreuk op art. 4.2.1.1^o.c van de VCRO en strafbaar gesteld bij art. 6.1.1.1e lid.1° van de VCRO.

Bij arrest van het Hof van Cassatie van 6/09/2011 werd het bestreden arrest van het hof van beroep te Brussel van 21/12/2010 vernietigd in zoverre het beslist over de herstellvordering.

Met betrekking tot deze feiten van oprichting zoals voorzien onder de tenlastelegging A.1., staat de verjaring van de strafvordering er niet aan in de weg dat nog dient geoordeeld te worden over de herstellvordering die voor de verjaring van het misdrijf werd ingesteld met name op 18/09/2000 door de stedenbouwkundige inspecteur.

De vordering van de stedenbouwkundige inspecteur tot herstel is een burgerlijke rechtsovereenkomstig art. 26 V.T.Sv., niet verjaart voor de strafvordering. Wanneer de vordering tot herstel tijdig is ingesteld, loopt de verjaring

ervan niet meer totdat een in kracht van gewijsde gegane beslissing het geding beëindigd heeft.

Deze herstellvordering is ingesteld voor de verjaring van de feiten voorzien sub A.1. en is derhalve tijdig.

Met betrekking tot de feiten van instandhouding sub A.2 en B. in een niet kwetsbaar gebied, zijn de feiten niet langer strafbaar zodat de herstellvordering op grond van deze feiten niet meer kan worden ingewilligd.

4.1.2. De ontvankelijkheid van de herstellvordering met betrekking tot het zogenaamde bijgebouw 2

De herstellvordering van 15/09/2000 voor wat gebouw 2 betreft luidde als volgt:

"het slopen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 2 op het plan dat bij het proces-verbaal is gevoegd, met inbegrip van eventuele funderingen en bevoeringen en het opruimen van alle sloopafval",

op straffe van een dwangsom van 10.000 bfr. per dag.

Bij schrijven d.d. 19/09/2012 aan het parket-generaal, na advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid neergelegd ter griffie, op 21/06/2012, past de stedenbouwkundige inspecteur zijn vordering aan en vordert niet langer de slooping maar aanpassingswerken als volgt:

"Aanpassingswerken

Dit houdt volgende werken in: het aanpassen van het hiernavermeld gebouw nummer 2 (de rechterachterbouw) qua functie en gabariet aan de bepalingen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Dit betekent concreet:

- *het verlagen van de kroonlijsthoogte van het gebouw tot maximaal 3,50 m;*
- *het verwijderen van alle elementen in en aan het gebouw die wijzen op bewoning, zoals huisnummers, brievenbussen, bellec, keukens en slaapkamers;*

- *het geven van een functie van "blijfgebouw" aan het gebouw, zoals een fietseinstalling, zolder, berging, ontmoetingsruimte of een combinatie hiervan."*

Ten onrechte houden beklagden voor dat dit een nieuwe herstellvordering is die onontvankelijk is en inmiddels verjaard is.

De herstellvorderende overheid heeft steeds de mogelijkheid om zijn herstellvordering en de motieven ervan tijdens het geding aan te passen of te wijzigen voor zover deze aanpassing uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening geschiedt en strekt tot het doen ophouden van de gevolgen van een stedenbouwmisdrijf (Cass. 17/10/2006, niet uitgegeven). De stedenbouwkundige inspecteur wijzigt zijn herstellvordering met betrekking tot het gebouw 2 om reden dat er rekening wordt gehouden met nieuwe omstandigheden met name de goedkeuring van het GRUP in 2006. De reden van wijziging is geschied met het oog op een goede ruimtelijke ordening rekening houdend met nieuwe feitelijke gegevens die betrekking hebben op het kwestieuze gebouw nr. 2.

Vermits het hof vaststelt dat deze herstellvordering zoals gewijzigd door de stedenbouwkundige inspecteur met betrekking tot het gebouw 2 (immers, met betrekking tot het gebouw 1 handhaaft de stedenbouwkundige inspecteur zijn vordering van 15/09/2000), geen nieuwe herstellvordering is, dient het hof niet in te gaan op de argumentatie in verband met de verjaring van de herstellvordering.

Het hof is gevat ingevolge de doorverwijzing bij arrest van het Hof van Cassatie om te oordelen over deze herstellvordering die te allen tijde kan gewijzigd worden door de herstellvorderende overheid ook nadat er een cassatiearrest is uitgesproken. Dit impliceert dat het hof de herstellvordering zoals hic et nunc wordt gesteld dient te beoordelen op haar wettigheid en niet die herstellvordering zoals die voor het hof van beroep te Brussel werd gesteld.

Art. 6.2.1. VERO vereist dat de dagvaarding dient te worden overgeschreven in het hypotheekkantoor en niet de herstellvordering. De dagvaarding werd overgeschreven op 24/10/2001 in het hypotheekkantoor (zie stuk 12 strafdoossier). De strafprocedure is aldus regelmatig aanhangig gemaakt en de herstellvordering is derhalve ontvankelijk.

Het feit dat enkel de beklagden cassatieberoep aantekenden en niet het Openbaar Ministerie en de stedenbouwkundige inspecteur, verzwakt de toestand van beklagden niet. Immers de herstellvordering dateert reeds

van 15/09/2000 en er is geen sprake van het instellen van een herstellvordering voor de eerste maal na het arrest van het Hof van Cassatie, er werd enkel een wijziging doorgevoerd met betrekking tot het gebouw 2, en er wordt overigens niet langer de afbraak gevorderd, maar aanpassingswerken.

De herstellvordering is gekoppeld aan het oprichtingsmisdrijf (A.1.) en niet enkel aan het instandhoudingsmisdrijf (A.2 en B.).

Overeenkomstig artikel 6.1.1, laatste lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kan een herstellvordering die is ingesteld op grond van instandhouding vanaf 1 september 2009 niet langer worden ingewilligd indien de instandhouding op het ogenblik van de uitspraak niet meer strafbaar is, wat hier het geval is. De depenalisatie van het instandhoudingsmisdrijf doet dan ook niet ter zake.

De strafrechter voor wie de herstellvordering wordt ingesteld moet die vordering in beginsel toewijzen naast de straf die hij oplegt gezien deze vordering verbonden is met de strafvordering.

De bepaling "naast de straf" in art. 6.1.41.§1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en art. 149.§1 DRO vereist niet dat de rechter daadwerkelijk een straf moet uitspreken en uit deze bewoordingen kan geenszins worden afgeleid dat de strafrechter geen herstel zou kunnen bevelen indien geen straf wordt uitgesproken (zie arrest Arbitragehof nr.

19.01.2005, overweging B 4: *"Herstelmaatregelen kunnen zowel voor de strafrechter als voor de burgerlijke rechter worden gevorderd en kunnen worden opgelegd indien geen straf wordt uitgesproken."*).

4.1.3. Met betrekking tot de gegrondheid van de herstellvordering

4.1.3.a. Voorwerp van de herstellvordering

De herstellvordering dateert van 15/09/2000 en het volledig herstel in deze zaak houdt in:

* voor wat gebouw 1 betreft:

"a) het in overeenstemming brengen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 1 op het plan gevoegd bij het proces-verbaal, met de goedgekeurde plannen gevoegd bij de bouwvergunning afgeleverd door het College van Burgemeester en Schepenen op 26 mei 1993 en het eerbiedigen van de op de goedgekeurde plannen opgegeven bestemming, namelijk gesloten garage",

* voor wat gebouw 2 betreft:

"b) het slopen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 2 op het plan dat bij het proces-verbaal is gevoegd, met inbegrip van eventuele funderingen en bevloeringen en het opruimen van alle sloopafval",

op straffe van een dwangsom van 10.000 bfr. per dag.

Bij schrijven d.d. 19/09/2012 aan het parket-generaal, na advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid neergelegd op 21/06/2012 ter griffie van het hof van beroep te Antwerpen, past de stedenbouwkundige Inspecteur zijn vordering aan en vordert niet langer de slooping maar ~~aanpassings~~aanpassingswerken voor het gebouw nr. 2 en luidt het herstel als volgt:

"Aanpassingswerken

Dit houdt volgende werken in: het aanpassen van het hiernavermeld gebouw nummer 2 (de rechterachterbouw) qua functie en gabariet aan de bepalingen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Dit betekent concreet:

- *het verlagen van de kroonlijsthoogte van het gebouw tot maximaal 3,50 m;*
- *het verwijderen van alle elementen in en aan het gebouw die wijzen op bewoning, zoals huisnummers, brievenbussen, bellen, keukens en slaapkamers;*
- *het geven van een functie van "bijgebouw" aan het gebouw, zoals een fietsenstalling, zolder, berging, ontmoetingsruimte of een combinatie hiervan."*

De stedenbouwkundige inspecteur vermeldt in dit schrijven uitdrukkelijk dat de herstellvordering met betrekking tot gebouw nr. 1 identiek blijft.

4.1.3.b. Het bestaan van een stedenbouwmisdrijf

Beklaagden houden ten onrechte voor dat er geen stedenbouwmisdrijf is vastgesteld.

Het hof verwijst naar de vaststellingen van 20 maart 1996 met foto's:

- met betrekking tot het gebouw nr. 1 staat het vast bij vergelijking van de goedgekeurde plannen en de foto's dat de gevelvlakken zowel aan de voorkant van het gebouw (inplanting van de ramen) als aan

de achterzijde (de goedgekeurde plannen voorzien drie garagepoorten en op de foto's 6 ramen waarvan 2 grote schuiframen) niet conform de vergunde plannen werden uitgevoerd. Weliswaar is vastgesteld dat het volume van het gebouw 1 grosso modo conform de vergunde plannen is (reden ook waarom de herstellvorderende overheid van in het begin aanpassingswerken heeft gevorderd), doch dit doet geen afbreuk aan de vaststellingen dat dit gebouw zowel wat de voor- als achtergevel betreft niet conform de verleende vergunning is gebouwd.

- met betrekking tot het gebouw nr. 2, dat op het ogenblik van de vaststellingen nog in opbouw was, staat het vast aan de hand van de foto's dat het bestaande gebouw weliswaar deels werd gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Door de inplanting van dit gebouw tegen de perceelsgrens is de bouwdiepte overschreden hetgeen niet conform de vergunde plannen is. Overigens, beklagden geven toe dat bij het afbreken van het dak een muur aan de achterzijde is ingevallen en opnieuw moest worden heropgebouwd (zie stuk 3 bundel beklagden: foto's met commentaar van beklagden alwaar zij erkennen dat het gebouw 2 niet "helemaal" werd afgebroken). Enkel de rechter gemene muur bleef behouden en de andere muren met funderingen werden allemaal afgebroken en heropgebouwd (zie motivering beslissing Bestendige Deputatie van 10/09/2002). De foto's waarnaar verwezen wordt door de beklagden waaruit zou blijken dat die muren enkel zijn "opgefrist" door enkel de buitenmuur af te kappen en terug op te bouwen met dezelfde bakstenen, doen geen afbreuk aan de hoger vermelde vaststellingen. Deze foto's tonen enkel een fase in het bouwproces aan. Het resultaat is voor geen betwisting vatbaar. Niettegenstaande deze vaststellingen bouwden beklagden het gebouw 2 verder af zonder rekening te houden met de verleende vergunning van 26/05/1993. Het hof verwijst naar de foto's van de huidige toestand van dit gebouw 2 waar geen 2 open garages zichtbaar zijn maar wel een deur en een raam (zie foto's gevoegd aan de inlichtingenfiche van de stedenbouwkundige Inspecteur). Ook hier zijn de gevelvlakken niet conform de bouwvergunning van 26/05/1993. In het kader van de regularisatie werd bovendien vastgesteld dat de kroonlijst en nokhoogte van dit gebouw 2 werden verhoogd in tegenstelling tot de gegevens op de vergunde plannen alwaar de oorspronkelijke hoogte van het gebouw werd gerespecteerd, hetgeen op het ogenblik van de eerste vaststellingen op 20/03/1996, nog niet kon worden vastgesteld. Dit is één van de redenen waarom de Bestendige Deputatie van de provincie zowel in haar beslissing van

10/09/2002 als in haar beslissing van 09/06/2011 de regularisatie van dit gebouw 2 heeft geweigerd. Het bouwvolume van dit gebouw werd derhalve niet gerespecteerd conform de vergunde plannen. Ook dit maakte voorwerp uit van de tenlastelegging A.1., met name verbouwwerken te hebben uitgevoerd, in strijd met de afgeleverde bouwvergunning.

Rekening houdend met deze gegevens hebben beklaagden werken uitgevoerd niet conform de verleende vergunning van 26/05/1993, hetgeen toen strafbaar was en nu nog. Noch de bestemmingswijziging, noch de wijziging van het aantal wooneenheden was ten tijde van de feiten vergunningsplichtig en derhalve niet strafbaar zodat het hof de herstelvordering niet ent op deze feiten maar enkel op de feiten van het bouwen niet conform de verleende vergunning hetgeen strafbaar was op het ogenblik van de feiten op grond van art. 44 Stedenbouwwet en thans strafbaar op grond van art. 4.2.1.1° VCRO.

Het hof stelt weliswaar vast dat aanvankelijk de vaststellingen omtrent de illegaal opgerichte gebouwen summier waren, maar in de loop van de procedure (zowel in het kader van de regularisatie als in de loop van deze strafprocedure) werden deze vaststellingen aangevuld met foto's en essentiële gegevens omtrent de werkelijke toestand van de 2 gebouwen in vergelijking met de vergunde plannen van 26/05/1993. Het feit dat de rechtsvoorgangers van beklaagden een bouwaanvraag hebben ingediend en bekomen, doet geen afbreuk aan de eigen verantwoordelijkheid van beklaagden die verbouwwerken uitvoerden waarvan werd vastgesteld dat de werkelijk uitgevoerde werken in strijd zijn met de verleende vergunning van 26/05/1993.

Deze vaststellingen aan de buitenzijde van de gebouwen hebben niet de kenmerken van een huiszoeking zodat een machtiging in de zin van art. 6.1.5. van de VCRO niet is vereist. Ook de vaststellingen in het proces-verbaal van 27/07/2012 zijn niet opgesteld nadat de gebouwen zijn betreden maar hebben betrekking op de actuele toestand van de gebouwen 1 en 2 aan de buitenzijde en verwijzen tevens naar de vaststellingen van een gerechtsdeurwaarder van 17/07/2012 in opdracht van de beklaagden zelf die gevoegd werden aan het proces-verbaal waarin de toestand binnen in de gebouwen werd omschreven met foto's. Dit proces-verbaal van vaststelling werd door de beklaagden aan de verblantsanten overhandigd.

4.1.3.c. De beoordeling van de wettelijkheid van de herstelvordering door de rechter

De rechter is gehouden de herstelmaatregelen te bevelen zoals gevorderd door de herstellvorderende overheid, maar dient deze wel op de interne en externe wettigheid te toetsen en te onderzoeken en of ze stroken met de wet dan wel op machtsoverschrijding of machtsafwending berusten.

De rechter kan enkel nagaan of de door de herstellvorderende overheid gedane keuze van herstelmaatregel uitsluitend steunt op motieven van een goede ruimtelijke ordening en gebeurlijk een herstellvordering die zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of die kennelijk onredelijk zou zijn zonder gevolg laten. Bovendien moet de rechter ook nagaan of de last die voor de beklaagden uit het gevorderde herstel zou voortvloeien opweegt tegen het voordeel dat hieruit voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan.

Het is dan ook niet aan de rechter om te oordelen of aanpassingswerken dan wel meerwaarde al dan niet een juistere toepassing van de wetgeving zou zijn die een goede ruimtelijke ordening beoogt. De herstellvordering moet tevens getoetst worden aan de prioriteitenorde zoals bepaald in art. 6.1.41. VCRO.

Bij tussenaarrest van deze kamer van 18/04/2012 werd de herstellvordering van 15/09/2000 voorgelegd aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. Dit advies was eensluidend met betrekking tot het gebouw nr. 1 waarbij aanpassingswerken werden gevorderd en waarbij uitdrukkelijk werd vermeld dat deze herstelmaatregel de toets van de prioriteitenorde van art. 6.1.41. §1 VCRO doorstaat.

Dit advies was niet eensluidend met betrekking tot het gebouw nr. 2 waarbij de sloop werd gevorderd.

Dit advies, verleend op grond van art. 198 DRÖ en art. 7.7.3. VCRO, is niet bindend voor de herstellvorderende overheid, noch voor de bodemrechter.

Niettegenstaande het een facultatief advies is van een oude herstellvordering die niet bindend is, heeft de herstellvorderende overheid zijn herstellvordering gewijzigd met betrekking tot het gebouw nr. 2, hetgeen op 19/09/2012 aan het Openbaar Ministerie per brief werd meegedeeld. Deze gewijzigde herstellvordering werd voorgelegd aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid die een positief advies uitbracht.

4.1.3.c.1. De wettigheid van de herstellvordering met betrekking tot het gebouw nr. 1

De herstellvordering van 15/09/2000 met betrekking tot het gebouw nr.1 luidt als volgt:

"a) het in overeenstemming brengen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 1 op het plan gevoegd bij het proces-verbaal, met de goedgekeurde plannen gevoegd bij de bouwvergunning afgeleverd door het College van Burgemeester en Schepenen op 26 mei 1993 en het eerbiedigen van de op de goedgekeurde plannen opgegeven bestemming, namelijk gesloten garage".

De omstandig gemotiveerde herstellvordering van 15/09/2000 met betrekking tot het gebouw nr. 1 is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van het door de beklaagden gepleegde misdrijf, in zoverre ze gesteund is op de feiten van het oprichten van een achterbouw niet conform de vergunning van 26 mei 1993. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening en is niet kennelijk onredelijk. Het hof houdt geen rekening met het onderdeel van de herstellvordering dat betrekking heeft op het niet eerbiedigen van de in de plannen opgegeven bestemming, nl. gesloten garage, om redenen zoals verder uiteengezet.

De gevorderde herstelmaatregel vindt derhalve steun in de elementen van het dossier en de aangevoerde motieven.

Ten onrechte houden beklaagden voor dat deze herstellvordering extern onwettig is om reden dat de decretale rangregeling van art. 6.1.41.§1 VCRO niet zou toegepast zijn. De herstellvordering van 15/09/2000 dateert van voor de invoering van art. 6.1.41.§1 VCRO (inwerking getreden op 1/09/2009). Het hof stelt echter vast dat in de inlichtingenfiche die de herstellvorderende overheid meedeelde aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid in het kader van het advies van art. 198 DRO en 7.7.3. VCRO, zij haar vordering bijkomend motiveert in het licht van deze prioriteitenorde, dewelke inmiddels wel van kracht is, om de keuze van de herstelmaatregel te bepalen. Bovendien houdt de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid binnen zijn bevoegdheid toezicht op de naleving van deze decretale prioriteitenorde. Indien dit niet wordt nageleefd zal de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid geen positief advies verlenen. In dit advies, dat aan het hof werd meegedeeld, wordt uitgebreid gemotiveerd dat de herstellvordering met betrekking tot het gebouw nr. 1 de toets aan de prioriteitenorde van art. 6.1.41.§1 VCRO doorstaat (zie p. 3, advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid).

Er is derhalve geen externe onwettigheid.

Bijkomend is deze herstellvordering zoals hoger geformuleerd niet kennelijk onredelijk. In de motivering wordt niet louter verwezen naar de woonfunctie in het bijgebouw maar ook naar het feit dat het volgens de oorspronkelijke vergunning van 26/05/1993 het een bijgebouw betreft dat complementair moest zijn aan het hoofdgebouw (alwaar zich 8 appartementen bevinden). Bovendien zijn deze uitgevoerde illegale werken in strijd met de bestemmingsvoorschriften van het nieuwe van kracht zijnde GRUP vermits het gebouw is gesitueerd in de zone van bijgebouwen. Zoals reeds hoger gemotiveerd is dit gebouw qua volume grotendeels conform de afgeleverde vergunning, maar zijn de gevels door het aanbrengen van ramen en deuren in plaats van garagepoorten aan de achterzijde in strijd met de afgeleverde vergunning. De gevorderde aanpassingswerken conform de vergunning van 26/05/1993 zijn derhalve redelijk.

De herstellvordering heeft dan ook een wettelijke grondslag en is niet gebaseerd op de wijziging van een functie van een bestaand vergund gebouw maar op het niet uitvoeren van verbouwingswerken conform de verleende vergunning. Dat de uitgevoerde werken betrekking hebben op een interne inrichting van een gebouw waarvoor geen vergunning noodzakelijk is, is tegenstrijdig met de vaststellingen en foto's zoals neergelegd in het strafdossier. Dat de herstellvordering in strijd zou zijn met de verworven rechten van beklaagden gezien een functiewijziging op het ogenblik van de uitvoering van de werken niet strafbaar was, doet geen afbreuk aan de vaststellingen dat de werken niet conform de verleende vergunning werden uitgevoerd. Reden ook waarom het hof met dit onderdeel van de herstellvordering geen rekening houdt.

Ten onrechte houden beklaagden voor dat de herstellvordering ook indruist tegen de nieuwe beleidsopties van het GRUP goedgekeurd door de Bestendige Deputatie van en van kracht sinds de publicatie ervan op 4 juli 2006.

Beklaagden betwisten niet dat dit gebouw zich situeert in de zone voor bijgebouwen die complementair zijn aan de residentiële bestemming van het hoofdgebouw. Het GRUP laat in deze bijgebouwen geen bewoning toe. Ten onrechte beroepen beklaagden zich op het onweerlegbaar vermoeden van vergunning vermits de bepalingen van het GRUP betrekking hebben op toekomstige vergunningsaanvragen en de herstellvordering derhalve onredelijk zou zijn. Het hof herhaalt dat het, gelet op de strafbare gedraging zoals voorzien in de tenlastelegging, enkel gévat is te onderzoeken of de uitgevoerde werkzaamheden al dan niet conform de verleende bouwvergunning zijn uitgevoerd en enkel dient

te onderzoeken of de herstellvordering die op deze feiten is geënt kennelijk onredelijk is.

In de motivering van de herstellvordering heeft de stedenbouwkundige inspecteur rekening gehouden met het gewijzigd planologisch kader zoals bepaald in het GRUP dat het ruimtelijk beleid in de omgeving vastlegt. Inderdaad voorziet het GRUP dat achter een tweede bouwlijn met appartementen wordt toegestaan. Doch wat betreft deze bijgebouwen heeft het GRUP niets gewijzigd. Deze bijgebouwen blijven in een zone van bijgebouwen waar geen bewoning wordt toegelaten. De herstellvordering zoals hier en nu gesteld is dan ook niet achterhaald, noch druist de herstellvordering in tegen het planologisch beleid zoals bepaald in het GRUP. Het feit dat achter de eigendom van beklaagden wel bewoning mogelijk is, maakt de herstellvordering met betrekking tot deze bijgebouwen niet kennelijk onredelijk. De stedenbouwkundige inspecteur heeft derhalve rekening gehouden met de recente planologisch context zoals die is voorgeschreven door het GRUP

Het hof is niet bevoegd om de opportuniteit van de opgelegde herstelmaatregel te beoordelen en stelt enkel vast, zoals reeds hoger uiteengezet, dat de opgelegde prioriteitenorde zoals bepaald in art. 6.1.41.§1 VCRO, zoals ook is onderzocht door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, is nageleefd. Gezien de omvang en de aard van de inbreuken (met name het uitvoeren van werkzaamheden niet conform de verleende vergunning van 26/05/1993) brengt de herstellvordering met betrekking tot het gebouw nr. 1, zoals gesteld en gehandhaafd, voor de beklaagden geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan zou overstijgen. Ook hier herhaalt het hof dat het, gelet op de strafbare gedraging zoals voorzien in de tenlastelegging, enkel gevat is te onderzoeken of de uitgevoerde werkzaamheden al dan niet conform de verleende bouwvergunning zijn uitgevoerd en enkel gevat is te onderzoeken of de herstellvordering die op deze feiten is geënt kennelijk onredelijk is.

Het gevorderde herstel, met name aanpassingswerken zodat het gebouw nr. 1 voldoet aan de goedgekeurde plannen van 23/05/1993, is niet kennelijk onredelijk.

Dat beklaagden er louter een andere visie op na houden is niet dienend en de Ingeroepen beweringen zijn allészins niet van aard om het hof anders te doen beslissen.

4.1.3.c.2. De wettigheid van de herstelvordering met betrekking tot het gebouw nr. 2.

Bij schrijven d.d. 19/09/2012 aan het parket-generaal, na advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid neergelegd op 21/06/2012 ter griffie, past de stedenbouwkundige Inspecteur zijn vordering aan en vordert niet langer de sloping maar aanpassingswerken als volgt:

"Aanpassingswerken

Dit houdt volgende werken in: het aanpassen van het hierna vermeld gebouw nummer 2 (de rechterachterbouw) qua functie en gabariet aan de bepalingen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Dit betekent concreet:

- *a. het verlagen van de kroonlijsthoogte van het gebouw tot maximaal 3,50 m;*
- *b. het verwijderen van alle elementen in en aan het gebouw die wijzen op bewoning, zoals huisnummers, brievenbussen, bellen, keukens en slaapkamers;*
- *c. het geven van een functie van "blijgebouw" aan het gebouw, zoals een fietsenstalling, zolder, berging, ontmoetingsruimte of een combinatie hiervan."*

Gelet op de strafbare gedraging zoals voorzien in de tenlastelegging is het hof enkel gevat te onderzoeken of de uitgevoerde werkzaamheden al dan niet conform de verleende bouwvergunning zijn uitgevoerd en kan het enkel die herstelmaatregelen bevelen die op deze feiten geënt zijn. Dit impliceert dat maatregelen bepaald in b. en c. van de herstelvordering ongegrond zijn vermits zij betrekking hebben op de functiewijziging van het gebouw.

Het verlagen van de kroonlijsthoogte van het gebouw tot maximaal 3,50 meter is daarentegen een herstelmaatregel die geënt is op de feiten, met name dat beklaagden werkzaamheden uitoefenden niet conform de bouwvergunning van 26/05/1993. Zoals reeds hoger uiteengezet werd inderdaad bij de eerste vaststellingen met betrekking tot dit gebouw, dat op dat moment in opbouw was, reeds vastgesteld dat dit niet conform de bouwvergunning werd opgetrokken (zie foto gevelvlak: geen open garages maar deur en raam en de inplanting van het gebouw op de perceelgrens waardoor de bouwdiepte is overschreden). Over de bouwhoogte werden op dat moment geen inbreuken vastgesteld, maar in

de loop van de procedure zowel strafrechtelijk als in het kader van de regularisatie is dit op voldoende wijze aangetoond. Ten onrechte beweren de klaagden dat het niet is aangetoond dat de toegelaten bouwhoogte werd overschreden. Het hof verwijst naar haar uiteenzetting hoger onder punt 4.1.3.b.

Niettegenstaande deze vaststellingen op 20 maart 1996, bouwen de klaagden verder aan het gebouw nr. 2 en begaan bijkomende inbreuken door de kroonlijsthoogte niet conform de bouwvergunning op te trekken, hetgeen toch getuigt van kwade trouw. Door de bouwhoogte op te trekken creëren zij een tweede verdieping.

Het feit dat in de oorspronkelijke herstellvordering geen melding gemaakt werd van de bouwhoogte is irrelevant. In de gewijzigde herstellvordering van 19/09/2012 staat deze inbreuk vast en is zij dan ook in die zin aangepast.

De omstandig gemotiveerde herstellvordering van 19/09/2012 met betrekking tot het gebouw nr. 2 onderdeel a. is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van het door de klaagden gepleegde misdrijf. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening en is niet kennelijk onredelijk.

De gevorderde herstelmaatregel vindt derhalve steun in de elementen van het dossier en de aangevoerde motieven.

Met betrekking tot het gebouw nr. 2 verwijst het hof naar de motivering van de interne en externe wettigheid van de herstellvordering van het gebouw nr. 1, die het hier herhaalt en overneemt. Bijkomend, en dit is ook één van de redenen waarom de klaagden tot tweemaal toe een regularisatieaanvraag indienden die werd geweigerd, legt het art. 2.3.3. van het GRUP de kroonlijst van deze bijgebouwen vast op 3,50 meter. De herstellvorderende overheid motiveert dat deze kroonlijsthoogte van het bijgebouw nr. 2 werd opgetrokken van 4,10 m en 5,50 m tot 5,20 m en 7,30 m (zie motivering inlichtingsfiche aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid).

Dit impliceert dat de bouwhoogte van gebouw nr. 2 niet alleen tegen de bouwvergunning van 26/05/1993 indruist maar ook tegen de bepaling van het GRUP. Ten onrechte beweren de klaagden dat deze bepalingen van het GRUP niet van toepassing zijn op bestaande bijgebouwen. Het is immers één van de redenen waarom er geen regularisatie is toegestaan, hetgeen impliceert dat deze maatregelen ook worden toegepast op bestaande gebouwen.

Het hof stelt weliswaar vast dat beklaagden beschikken over een bouwvergunning van 26/05/1993 waarbij een kroonlijsthoogte van 4,10 m is toegestaan in tegenstelling tot het GRUP dat een kroonlijsthoogte van 3,50 m bepaalt. Dit is echter geen reden waarom de herstelmaatregel om de kroonlijsthoogte te verlagen tot 3,50 m kennelijk onredelijk is. Immers, beklaagden kunnen zich niet beroepen op een toestand van een gebouw dat in strijd met de vergunning is opgericht (omtrent de inplanting en de gevelvlakte). Immers, art. 1.1. van het GRUP bepaalt dat alle bestaande toestanden die in strijd zijn met deze voorschriften van het GRUP volledig in overeenstemming dienen gebracht te worden met deze bepalingen van het GRUP als er wijzigingen worden voorgesteld. Immers, indien de bepalingen van het GRUP niet zouden worden toegepast zouden strafbare toestanden worden instandgehouden.

De bewering dat de bepaling van het GRUP zich beperkt tot de kroonlijsthoogte en niet tot de nokhoogte maakt ook de herstellvordering op dit onderdeel niet onredelijk. Immers, uit de vergunde plannen van 26 mei 1993, waarbij weliswaar een hogere kroonlijsthoogte werd toegestaan, blijkt dat enkel een zolder met beperkte hoogte vergund werd.

Vandaar dat de herstelmaatregel om de kroonlijsthoogte te verlagen tot 3,50 meter dan ook niet kennelijk onredelijk is.

Bovendien moet de rechter ook nagaan of de last die voor de beklaagden uit het gevorderde herstel zou voortvloeien opweegt tegen het voordeel dat hieruit voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan.

Gezien de omvang en de aard van de inbreuken (met name het uitvoeren van werkzaamheden niet conform de verleende vergunning van 26/05/1993 en in strijd met de bepalingen van het GRUP

brenge de herstellvordering onderdeel a. met betrekking tot het gebouw nr. 2, zoals gesteld en gehandhaafd, voor de beklaagden geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan zou overstijgen.

Dat beklaagden er louter een andere visie op na houden is niet dienend en de Ingeroepen beweringen zijn alleszins niet van aard om het hof anders te doen beslissen.

4.1.3.d. In ondergeschikte orde: schending van de redelijke termijn

Gezien het hof enkel gevat is met betrekking tot de herstellvordering en niet met de strafvordering dient het bij de beoordeling van de wettigheid van de herstellvordering te onderzoeken of de redelijke termijn geschonden is en in welke mate dit weerslag heeft op de interne wettigheid van de herstellvordering.

Om die reden dient dan ook geen toepassing gemaakt te worden van het leerstuk voortkomend uit het arrest van 27/11/2007 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, nu het hof op strafgebied niet meer gevat is om een overschrijding van de redelijke termijn al dan niet vast te stellen.

Overigens, de mogelijke vaststelling dat een herstel in de oorspronkelijke staat een straf zou zijn in de zin van art. 6.1 EVRM en 14.1 IVBPR, brengt enkel mee dat de waarborgen van die bepalingen moeten worden in acht genomen en heeft alleszins niet tot gevolg dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijke aard is zodat de algemene bepalingen van het Belgisch strafrecht en het strafprocesrecht er toepassing op moeten vinden. Het blijft bijgevolg voor de strafrechter mogelijk het herstel te bevelen teneinde de gevolgen van het misdrijf te doen ophouden.

De interne wettigheid van de herstellvordering betreft haar inhoudelijke overeenstemming met de wet op het ogenblik waarop het herstel wordt gevorderd en houdt geen verband met het gevolg dat aan deze vordering moet worden verleend wegens het nadien overschrijden van de redelijke termijn (zie Cass. 6/05/2008, onuitgegeven,

Het hof is van oordeel dat de redelijke termijn niet overschreden is en dat de herstellvordering om die reden dan ook niet kennelijk onredelijk is en dit aan de hand van de volgende gegevens.

De vaststellingen dateren van 20 maart 1996. Reeds bij de eerste ondervraging op 20/03/1996 deelt beklaagde mede dat hij nieuwe plannen zal opstellen en een regularisatie wenst aan te vragen. Er werd echter door beklaagden geen regularisatieaanvraag ingediend. De herstellvordering van de stedenbouwkundige inspecteur werd aan het Openbaar Ministerie meegedeeld op 18/09/2000.

Dit tijdsverloop van meer dan 4 jaar kan niet aan de stedenbouwkundige inspecteur verweten worden gezien aan beklaagden de kans werd gegeven om de wettelijke toestand te regulariseren. Beklaagden lieten echter na om een regularisatieaanvraag in te dienen, hetgeen dan ook niet aan de stedenbouwkundige inspecteur kan ten kwade geduld worden. Op 1 oktober 2001 werd dan opdracht gegeven door het

Openbaar Ministerie, om over te gaan tot dagvaarding. De zaak werd ingeleid op 28/11/2001 voor de correctionele rechtbank te Leuven die een vonnis uitsprak op 7/05/2003. De reden dat deze procedure in eerste aanleg aansleepte was dat beklaagden effectief pas op 25/04/2001 een regularisatieaanvraag indienden, hetgeen bij besluit van de Bestendige Deputatie van de provincie werd gewelgerd op 10/09/2002. Dit tijdsverloop is te verklaren doordat de eerste rechter de procedure van regularisatie afwachtte alvorens te oordelen over de herstellvordering. Er werd hoger beroep aangekend door beklaagden. De zaak werd in opdracht van het Openbaar Ministerie van 26/10/2006 ingeleid voor het hof van beroep te Brussel op 2/01/2007. Dit tijdsverloop is te verklaren gelet op de wijzigingen van het planologisch kader waarin de constructies zich bevinden, meer bepaald het GRUP dat werd goedgekeurd en gepubliceerd werd op 11 mei 2006 in het Belgisch Staatsblad. Opnieuw dienden beklaagden een regularisatieaanvraag in, weliswaar nadat de zaak behandeld werd voor het hof van beroep te Brussel op 23/11/2010, gevolgd door het arrest op 21/12/2010 waartegen een cassatieberoep werd ingediend. Er volgde een cassatiearrest op 6/09/2011 met verwijzing naar het hof van beroep te Antwerpen waarbij de zaak werd ingeleid op 4/01/2012 en waarbij de zaak op verzoek van partijen werd uitgesteld om te besluiten naar de zitting van 21/03/2012. De zaak werd behandeld en voor arrest gesteld op 18/04/2012. De zaak werd alvorens recht te doen verzonden naar de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid die op 20/6/2012 ter griffie zijn advies neerlegt. Naar aanleiding van dit advies wijzigde de stedenbouwkundige inspecteur deels de herstellvordering en deelde dit mede per brief van 19/09/2012 aan het Openbaar Ministerie, waardoor de zaak op 24/10/2012 ter behandeling werd vastgesteld. Op die zitting werd de zaak uitgesteld op verzoek van partijen teneinde besluiten te wisselen. Uiteindelijk werd de zaak ten gronde behandeld op 9/01/2013 en voor arrest gesteld.

Uit deze gegevens leidt het hof af dat het proces met betrekking tot de herstellvordering een normaal verloop heeft gekend. De vertragingen die in de procedure zijn geslopen, zijn te wijten aan beklaagden zelf die tot 2 maal toe regularisatieaanvragen hebben ingediend. Hiermede heeft het Openbaar Ministerie en de herstellvorderende overheid rekening gehouden en dit kan dan ook niet aan hen ten kwade gedacht worden. Ook werd er een afwachtende houding aangenomen gelet op de vernieuwde planologische context die van het gebied in opmaak was. Ook deze vertraging is niet te wijten aan de herstellvorderende overheid en het Openbaar Ministerie die de herstellvordering aan de rechter voorlegde wachtend op de mogelijke wijzigingen die een invloed zouden

kunnen hebben op de aard van de herstelvordering. Door het feit dat deze vernieuwde planologische context slechts een beperkte invloed had op de aard van de herstelvordering met betrekking tot deze illegale bouwwerken (ze bleven gesitueerd in de zone bijgebouwen), wordt de redelijkheid van de herstelvordering niet aangetast. Overigens, ingevolge de goedkeuring van dit GRUP en na negatief advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid heeft de stedenbouwkundige inspecteur met betrekking tot het gebouw nr. 2 de herstelvordering gewijzigd, zodat niet langer de sloping maar aanpassingswerken werden gevorderd.

Er is dan ook geen sprake van de overschrijding van de redelijke termijn waardoor de herstelvordering onredelijk zou zijn.

Vermits het hof besluit dat er geen overschrijding is van de redelijke termijn is het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof niet opportuun om dit geschil te beslechten.

4.1.4. De uitvoeringstermijn van de herstelmaatregel en dwangsom

Op grond van art. 149.§1/2 DRO en art. 6.1.41.§3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt de rechtbank een termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregelen en kan de rechtbank op vordering van de stedenbouwkundige inspecteur een dwangsom bepalen. De stedenbouwkundige inspecteur vordert in zijn herstelvordering een dwangsom van 500 euro per dag.

De termijn voor het herstel dient, gelet op de omvang van de werken, te worden bepaald op 1 jaar vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest om de beklaagden de nodige tijd te verschaffen om zich aan de hen bij dit arrest opgelegde verplichtingen te conformeren.

Het hof gaat niet in op het verzoek van beklaagde om een hersteltermijn van 2 jaar toe te kennen gezien er geen reden is om een langere hersteltermijn te rechtvaardigen.

Het is gepast om een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag dient bepaald te worden op 250 euro per dag vertraging indien niet vrijwillig door beklaagden wordt overgegaan tot het herstel van de plaats in zijn vorige toestand, zoals boven aangegeven, en dit binnen de opgelegde hersteltermijn, met dien verstande dat die dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na de hoger vermeldde hersteltermijn in zoverre het

huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

De herstellvordering dateert reeds van 20/09/2000 wat betreft het gebouw nr. 1 en tot op heden zijn beklaagden niet vrijwillig overgegaan tot uitvoering van deze herstellvordering zodat het hof het opleggen van een dwangsom nuttig acht.

Het opleggen van een dwangsom moet beklaagden ertoe aanzetten de herstelmaatregel uit te voeren. De verplichting tot het uitvoeren van de herstelmaatregel komt toe aan beklaagden en niet aan de stedenbouwkundige inspecteur. Er is dan ook geen aanleiding om deze dwangsom te beperken in de tijd.

5. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 162, 185, 190, 190ter, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 210, 211, 427 van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 7, 50 van het Strafwetboek
- 44, 64, 65, 68 en 69 van de wet van 29 maart 1962, gew. art. 4, 20, 21 en 25 van de wet van 22 december 1970, art. 78 en 81 van de wet van 29 maart 1962, zoals aangevuld door art. 2 van het decreet van 28 juni 1984, gew. art. 42, 66, 68, 71 en 72 van het decreet van 22 oktober 1996, thans art. 2, 93.1^o.c), 146, 149, 150, 151, 153, 160 en 204 decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening, gew. art. 2 decreet van 28 september 1999, gew. art. 16, 36, 38, 64 van het decreet van 26 april 2000, gew. art. 4 en 10 decreet van 13 juli 2001, gew. art. 2 en 3 decreet van 1 maart 2002, gew. art. 6 en 7 decreet van 8 maart 2002, gew. art. 7, 8, 9, 11 en 12 van het decreet van 4 juni 2003, gew. art. 46, 47 en 48 decreet van 21 november 2003 en gew. art. 36, 50, 53, 54, 55, 56, 61, 95, 110 en 111 van het decreet 27 maart 2009
- 4.2.1.1^o.c), 6.1.1.lid 1.1^o, 6.1.1.lid 4, 6.1.41.§§1 en 3, 6.1.42, 6.1.43, 6.1.44, 6.1.46 en 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- 2 en 3 van de wet van 26 juni 2000
- 3 en 4 van de wet van 30 oktober 1998
- 5, 6 en 8 van het decreet van 7 december 2001
- 1385bis van het Gerechtelijk Wetboek

6. Beslissing

Het hof,

Beslist op grond van de hoger vermeldde redenen, binnen de perken van de verwijzing ingevolge het cassatiearrest d.d. 6 september 2011, zoals hierna bepaald, op tegenspraak.

Het arrest van 18 april 2012 verder uitwerkende;

Met betrekking tot de herstellvordering

Stelt in rechte vast dat de herstellvordering met betrekking tot de tenlasteleggingen A.2 en B. niet langer kan worden ingewilligd;

Stelt vast dat de herstellvordering van 20/09/2000 met betrekking tot het gebouw nr. 1 op grond van tenlastelegging A.1. wat betreft het bouwen in strijd met de verleende vergunning ontvankelijk en gegrond is;

Beveelt beklagden solidair de plaats in de oorspronkelijke staat te herstellen, hetgeen impliceert:

het in overeenstemming brengen van de achterbouw, gemerkt met het cijfer 1 op het plan gevoegd aan het proces-verbaal, met de goedgekeurde plannen gevoegd bij de bouwvergunning afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen op 26 mei 1993;

Stelt vast dat de herstellvordering van 12/09/2012 met betrekking tot het gebouw nr. 2 op grond van tenlastelegging A.1. wat betreft het bouwen in strijd met de verleende vergunning ontvankelijk en deels gegrond is;

Beveelt beklagden solidair de plaats in de oorspronkelijke staat te herstellen, hetgeen impliceert:

- a. het uitvoeren van aanpassingswerken, hetgeen volgende werken inhoudt: het verlagen van de kroonlijsthoogte van het gebouw tot maximaal 3,50 meter;

Beveelt dat het herstel van de plaats dient uitgevoerd te worden binnen de termijn van ÉÉN JAAR ingaande vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest;

Beveelt, voor het geval de plaats niet binnen een jaar na het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest in de vorige staat wordt hersteld, en/of het strijdige gebruik niet binnen die termijn wordt gestaakt, zoals hiervoor gezegd, dat de stedenbouwkundige inspecteur, het college van

burgemeester en schepenen, ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien op kosten van de beklaagden;

Zegt dat de overheid die het arrest uitvoert, gerechtigd is om de materialen en voorwerpen afkomstig van de herstelling van de plaats of van de staking van het strijdig gebruik te verkopen, te vervoeren en te verwijderen;

Zegt dat de overtreder die in gebreke blijft, verplicht is alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, opgesteld door de overheid die het arrest uitvoert, of begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank;

Veroordeelt beklaagden, voor het geval dat aan de veroordeling tot herstel niet wordt voldaan, solidair tot betaling, aan de stedenbouwkundige inspecteur van een dwangsom van TWEEHONDERDVLIJFTIG EURO per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn en in zoverre huidig arrest vooraf werd betekend;

Stelt vast dat de herstellvordering d.d. 12 september 2012 wat betreft de onderdelen b. en c. ongegrond is;

De kosten

Veroordeelt de beklaagden solidair tot de kosten van de herstellvordering in beide aanleggen, deze voorgeschoten door de openbare partij in totaal begroot op 158,75 euro.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, 12e kamer,
samengesteld uit:

voorzitter

raadsheer

raadsheer.

en in openbare terechtzitting van 06 maart 2013

uitgesproken door voorzitter

in aanwezigheid van advocaat-generaal

met bijstand van griffier